

Vlaams
Parlement

vergadering **C152**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

van 8 maart 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Ward Kennes aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de toepassing van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur – 1376 (2015-2016)	3
VRAAG OM UITLEG van Stefaan Sintobin aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de problematiek van de illegalen aan de kust en de gevolgen van de ontruiming van de 'jungle' in Calais – 1417 (2015-2016)	8
VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de vermindering van de onroerende voorheffing voor huurders – 1307 (2015-2016)	12
VRAAG OM UITLEG van Jos Lantmeeters aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de mogelijkheden tot bijsturing van administratieve standpunten en toleranties van de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) – 1324 (2015-2016)	15
VRAAG OM UITLEG van Lieve Maes aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over fiscale regularisatie – 1330 (2015-2016)	22
VRAAG OM UITLEG van Jan Bertels aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de raming van de gewestelijke ontvangsten uit de personenbelasting – 1422 (2015-2016)	25

VRAAG OM UITLEG van Ward Kennes aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de toepassing van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur – 1376 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jan Hofkens

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

Ward Kennes (CD&V): Voorzitter, minister-president, dames en heren, als voorzitter van de Conferentie Kempense Burgemeesters heb ik afgelopen weekend van heel wat collega's gehoord dat hun secretarissen en medewerkers heel ongelukkig zijn over de berichtgeving die op dit moment in Vlaanderen de ronde doet over de wijze waarop gemeentebesturen zouden omgaan met de openbaarheid van bestuur. Dat gevoel is veroorzaakt door de weergave van de krant Het Nieuwsblad van de resultaten van een enquête bij de schepencolleges eind vorig jaar.

We kennen het decreet: het is een goed en duidelijk decreet. Het bepaalt wat de gemeenten en andere openbare besturen moeten doen. Ze zijn verplicht om aan ieder natuurlijk persoon, rechtspersoon of groepering die erom verzoekt, de gewenste bestuursdocumenten openbaar te maken door er inzage in te verlenen, er uitleg over te verschaffen of er een afschrift van te overhandigen. Het decreet bepaalt tevens dat aanvragen tot inzage kunnen worden afgewezen als de aanvraag kennelijk onredelijk is, te algemeen geformuleerd is of als ze betrekking heeft op bestuursdocumenten die niet af of onvolledig zijn. Daarnaast kunnen aanvragen afgewezen worden als de openbaarmaking bijvoorbeeld afbreuk zou doen aan een geheimhoudingsverplichting of aan de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Verder wordt bepaald dat de aanvraag duidelijk moet vermelden over welke aangelegenheid het gaat en dat ook de naam en het correspondentieadres van de aanvrager moet worden vermeld. Op dit vlak is er een test gebeurd. Er werd een naam gebruikt, niemand wist of het om een echte persoon ging of een grappenmaker of wat de bedoeling precies was. Ik ken het voorbeeld van 'S. Telen'. Dat kon net zo goed 'R. Oven' geweest zijn of 'D. Ief.' De betrokkene heeft verder niet verduidelijkt wie hij was of wat zijn bedoeling was. Niemand wist of het om een natuurlijk persoon ging of om een flauwe grappenmaker.

Indien de aanvraag geweigerd zou worden, kan de aanvrager tegen die weigering beroep aantekenen bij de beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie. Van deze mogelijkheid werd geen gebruik gemaakt. Het zou nochtans interessant zijn om te zien of iemand die niet tevreden is met de behandeling van zijn aanvraag, de beroepsinstantie zou inschakelen en welke uitspraak deze dan doet. Dan zou er een officieel oordeel zijn of er correct of niet correct gehandeld is. In dit geval heeft een journalist zich die bevoegdheid toegekend en zich in de plaats gesteld van de beroepsinstantie.

Openbaarheid van bestuur is een belangrijk gegeven. Daar is iedereen hier het mee eens. Wie met politiek en bestuur bezig is, is het daarmee eens. Dat is niet het punt. Overheden dienen transparantie aan de dag te leggen over hun werking en, indien daartoe gevraagd, de nodige informatie ter beschikking te stellen.

De krant heeft de indruk gegeven dat in Vlaanderen veel gemeentebesturen het moeilijk hebben met dat principe. Dan rijzen er toch wel wat vragen. Ik vind dat er weinig omzichtigheid aan de dag gelegd is met de conclusies. Is het daadwerkelijk zo dat de gestelde vragen aan alle criteria voldeden? Ik heb verwezen naar de naam van de betrokkene: was het een echte persoon of een

fictieve naam? Is het werkelijk zo dat de weigeringen tot openbaarmaking gebaseerd waren op onwettige criteria? Ik heb daarover heel weinig gelezen. Bij mijn weten heeft de beroepsinstantie zich daar niet over uitgesproken.

Is het werkelijk zo dat de beroepsinstantie een andere beslissing genomen zou hebben dan de betrokken gemeenten? Kunnen we van iemand die een aanvraag tot openbaarheid geweigerd ziet, verwachten dat hij zich in eerste instantie tot de beroepscommissie wendt? Dat is wat het decreet heeft bepaald.

Blijkbaar, minister-president, vond u het nodig om de lokale besturen naar aanleiding van dit onderzoek op de vingers te tikken. Let wel, een gemeentebestuur kan of mag zich niet onttrekken aan de regels inzake openbaarheid van bestuur. Het is goed dat u die bezorgdheid geuit hebt, maar het is vooral belangrijk om na te gaan wat er precies is gebeurd, of alle regels zijn gerespecteerd, of de beroepsinstantie tot eenzelfde conclusie zou zijn gekomen. Elk bestuur moet ertoe worden aangezet om die regels na te leven.

De beroepscommissie gaf een interessant oordeel in een zaak van de gemeente Affligem. De commissie oordeelde dat een beroep ongegrond was inzake het uitzuiveren van elementen die moesten worden zwartgemaakt in het kader van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Ik citeer uit het besluit van de commissie: "Overwegende immers dat in de notulen van een schepencollege een hele lijst aan onderwerpen aan bod komt: individuele stedenbouwkundige dossiers, individuele milieuvergunningen, beslissingen i.v.m. onroerende eigendommen van particulieren, individuele personeelsdossiers van ambtenaren, administratieve sancties, allerhande sociale toelagen aan particulieren, examenuitslagen, inschrijvingen en schrappingen uit bevolkingsregister ..., en dat zij werkelijk doorweven zijn van informatie en vermeldingen die behoren tot de persoonlijke levenssfeer van een natuurlijk persoon; dat de gemeentelijke administratie voor de opgevraagde notulen zou moeten nagaan in hoeverre bepaalde delen van de notulen niet openbaar kunnen gemaakt, omwille van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer; dat deze stukken dan telkens onleesbaar moeten worden gemaakt, alvorens een afschrift kan worden verleend aan verzoeker; dat dit een vrij zware administratieve taak is voor een bestuursinstantie, die trouwens als resultaat zou opleveren dat er nauwelijks nog leesbare stukken overblijven in de notulen; Overwegende dat het 'uitzuiveren' van de notulen (meer dan 20 bladzijden per vergadering) van de daarin voorkomende persoonsgegevens in casu geen zin heeft en dat de openbaarmaking van de opgevraagde notulen dan ook moet worden afgewezen, verwijzende naar de toepassing van artikel 13, 2° van het openbaarheidsdecreet en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van een hele reeks natuurlijke personen; Overwegende dat het ingestelde beroep, wat dit onderdeel betreft (de notulen van de schepencolleges), dan ook als ongegrond moet worden beschouwd."

Ik denk dat de beroepsinstantie deze materie behoorlijk goed in de vingers heeft, en in soortgelijke dossiers al uitspraken heeft gedaan. Het is erg belangrijk om in de evaluaties van de acties van gemeentebesturen zulke zaken mee te nemen, zowel door de politiek en de toezichthoudende overheid als door de media.

Minister-president, hebt u naast de resultaten van het onderzoek van Het Nieuwsblad, andere indicaties dat bestuursinstanties, inzonderheid de lokale besturen, de bepalingen van de openbaarheidsregeling niet zouden naleven? Zo ja, welke initiatieven werden genomen om dat bij te sturen?

Kunt u aangeven in welke mate beslissingen van bestuursinstanties, inzonderheid van lokale besturen, tot weigering van aanvragen tot openbaarheid aanleiding hebben gegeven tot een omkering van die beslissing door de beroepsinstantie?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: U zegt dat ik het nodig vond om een tik uit te delen. 'Een tik uitdelen' is het commentaar van de krant dat u overneemt, ik laat dat voor uw rekening.

Ik geef u het antwoord dat ik aan Het Nieuwsblad gegeven heb. Ik heb min of meer gezegd wat het decreet inhoudt, namelijk de verplichting voor het openbaar bestuur en het recht van de burger met een aantal uitzonderingen. Ik citeer: "De openbaarheid van bestuur is een verplichting voor elk bestuur en het recht van elke burger. (...) De notulen van het gemeentebestuur zijn documenten die principieel openbaar zijn."

Er zijn uiteraard een aantal decretale uitzonderingen, bijvoorbeeld als het gaat om individuele dossiers die raken aan de privacy of een zakengeheim, maar een gemeentebestuur kan zich niet onttrekken aan de regels van openbaar bestuur. Bij weigering of bij gebrek aan een tijdig antwoord kan er beroep worden aangetekend bij de Vlaamse beroepsinstantie, dienst Kanselarij en Bestuur. Dat was mijn antwoord.

Het decreet dateert van 26 maart 2004. Het stipuleert het algemeen principe dat elk bestuursdocument principieel in aanmerking komt voor openbaarmaking als daarom wordt verzocht en behoudens de toepassing van een van de uitzonderingsgronden in het decreet opgesomd.

Ik heb verder ook nog benadrukt dat burgers die geen antwoord of geen tijdig antwoord of een weigering krijgen, beroep kunnen instellen bij de Vlaamse beroepsinstantie. Dat is een onafhankelijke beroepscommissie die ingesteld is door het Openbaarheidsdecreet zelf.

Wat de grond van de zaak betreft, kunnen we enkel gissen naar de werkelijke redenen waarom 197 van de 308 gemeenten niet, of niet tijdig, gereageerd hebben op het verzoek. Het persartikel vermeldt weliswaar de reactie die vertegenwoordigers van sommige steden of gemeenten aan de redactie van de krant hebben gegeven, maar het is niet duidelijk in hoeverre die representatief zijn voor alle gemeenten die in gebreke zijn gebleven. Het zou kunnen dat een aantal steden en gemeenten – weliswaar onterecht – niet of niet tijdig, of eerder afwijzend, gereageerd hebben op het geformuleerde openbaarheidsverzoek, wegens vormelijke redenen. In het verzoek was met betrekking tot de gegevens van de verzoeker immers geen fysiek correspondentieadres kenbaar gemaakt, maar enkel zijn familienaam, het initiaal van een voornaam, en een e-mailadres.

Mijn administratie heeft mij gesignaleerd dat, uit informatie die zij ingewonnen heeft bij de beroepsinstantie, gebleken is dat deze laatste in de maand februari door een tiental gemeentebesturen gecontacteerd is om te informeren of een dergelijk openbaarheidsverzoek wel degelijk voldeed aan de criteria. Het antwoord luidde dat dat inderdaad het geval was. Dat blijkt ook uit twee concrete beslissingen van de beroepsinstantie. Alle beslissingen van de beroepsinstantie zijn overigens publiek raadpleegbaar op de website.

In dit geval gaat het over de dossiers 2015/170 en 2015/207. Voor het dossier 2015/207 heeft de beroepsinstantie heel duidelijk besloten dat het gemeentebestuur ten onrechte had geoordeeld dat een openbaarheidsverzoek onontvankelijk was omdat het geen correspondentieadres bevatte. Opdat een verzoek ontvankelijk zou zijn, volstaat het dat de naam van de verzoeker gekend is, met daaraan gekoppeld een e-mailadres. Artikel 17 van het Openbaarheidsdecreet schrijft immers voor dat een openbaarheidsverzoek ook per e-mail kan worden ingediend. Ook in de memorie van toelichting bij het decreet wordt benadrukt dat het volstaat dat de identiteit van de verzoeker kenbaar wordt gemaakt via het meedelen van zijn e-mailadres.

Het is wel vereist dat het verzoek tot openbaarheid de naam van de aanvrager vermeldt en in het dossier 2015/170 heeft de beroepsinstantie in haar uitspraak benadrukt dat artikel 17, paragraaf 1, van het Openbaarheidsdecreet heel duidelijk het bekendmaken van de naam van de aanvrager vermeldt als een ontvankelijkheidsvoorwaarde. Een loutere vermelding van een algemeen onpersoonlijk mailadres zonder bekendmaking van een naam volstaat niet. Maar in dit concreet geval is de conclusie van mijn administratie dat het openbaarheidsverzoek vanuit de redactie van Het Nieuwsblad helemaal voldeed aan de formele criteria, zoals voorgeschreven door het Openbaarheidsdecreet.

Ik sluit echter niet uit dat een aantal gemeentebesturen er verkeerdelijk van zijn uitgegaan dat het ingediende openbaarheidsverzoek niet voldeed aan de formele ontvankelijkheidsvereisten waardoor die besturen het openbaarheidsverzoek niet meer inhoudelijk zullen hebben beoordeeld. Het artikel vermeldt ook de reactie van enkele steden of gemeenten die de aanvraag wel ontvankelijk hebben beoordeeld, maar toch afgewezen hebben op grond van de argumentatie dat het praktisch niet haalbaar is om het gevraagde verslag van het schepencollege te ontdoen van de gegevens die vervat zijn in de decretale uitzonderingsgronden, bijvoorbeeld met betrekking tot de persoonlijke levenssfeer of vertrouwelijke informatie.

In dat verband kan ik opnieuw verwijzen naar een eerdere uitspraak van de beroepsinstantie. De zaak Affligem, waarnaar u verwijst, is mij niet bekend. Wat is het nummer daarvan? Het dossier waar ik naar verwijs, is 2015/82.

Ward Kennes (CD&V): Het nummer is 2013/90.

Minister-president Geert Bourgeois: In het dossier 2015/82 oordeelde zij dat de openbaarmaking van verslagen van schepencolleges wel degelijk moest worden toegestaan, weliswaar mits de weglating van bepaalde informatie op grond van de toepassing van de decretaal bepaalde uitzonderingsgronden. Louis Tobback zegt: ik kan er geen personeel op inzetten. Maar zo is het decreet. Het decreet moet worden nageleefd, het is een verplichting van een openbaar bestuur, het is een recht van een individuele burger. Zoals u weet, gaat de Vlaamse overheid daar nog verder in door ook alle nota's meteen actief openbaar te maken. Ik vind dat moderne gemeentebesturen daar ook moeten aan meewerken. Maar we weten dat Louis Tobback het ongeveer oneens is met alle decreten, ook deze die zijn partij met heel veel zin heeft goedgekeurd, dus laat ons geen rekening houden met die verzuurde reactie.

Op uw vraag of het werkelijk zo is dat de beroepsinstantie een andere beslissing zou hebben genomen, moet ik natuurlijk het antwoord schuldig blijven. Het gaat hier om een neutrale, onafhankelijke beroepscommissie die enkel uitspraken doet over concreet ingediende beroepschriften. Ik moet vaststellen dat er bij de beroepsinstantie geen enkel beroep is ingesteld aangaande dit openbaarheidsverzoek. Het is dus bijgevolg niet mogelijk om het standpunt van de beroepsinstantie te kennen.

Maar als ik een eigen veronderstelling mag maken: op basis van de uitspraken van de beroepsinstantie in het verleden in andere beroepsdossiers die ik al vermeld heb, kunnen we redelijkerwijze aannemen dat de beroepsinstantie, tenzij er zeer specifieke redenen zouden zijn die ons nu niet bekend zijn, een volledige afwijzing van het openbaarheidsverzoek ongegrond zou verklaren, en de gemeente wellicht zou opdragen om het verslag van het college gedeeltelijk openbaar te maken, waarbij vertrouwelijke of gevoelige informatie onleesbaar zou worden gemaakt, verwijzend naar de toepassing van een van de decretale uitzonderingsgronden.

Ik kom tot uw twee concrete vragen. Ik heb al gezegd dat alles openbaar wordt gemaakt. Het jaarverslag van de beroepsinstantie is ook openbaar gemaakt. De jaarverslagen zijn gepubliceerd. Uit de verslagen die u kent, blijkt dat de

betrokken bestuursinstanties maar ongeveer 6 procent van alle geregistreerde openbaarheidsverzoeken weigeren. Dat is een laag percentage. Ik moet hier wel bij preciseren dat het cijfermateriaal dat de beroepsinstantie daarvoor jaarlijks verzamelt, betrekking heeft op de diverse beleidsdomeinen binnen de Vlaamse overheid, de ministeriële kabinetten, de verschillende provincies, en slechts op een beperkte maar weloverwogen selectie van steden en gemeenten, vijftien om precies te zijn, en elk jaar dezelfde. Ik had gevraagd om er wat uitleg bij te krijgen waarom de beroepsinstantie elk jaar rapporteert over dezelfde vijftien steden en gemeenten. Ik weet niet of daar een reden voor is. Misschien geeft dat niet echt een juist beeld. Ik neem aan dat dat een selectie is die men een keer gemaakt heeft. Maar waarom het elk jaar dezelfde zijn, is mij niet duidelijk op dit ogenblik. Ik zal dit nog eens laten navragen.

Maar als we dan specifiek kijken naar de cijfers van die vijftien steden en gemeenten, dan stellen we vast dat voor het werkjaar 2014-2015 8 procent van de geregistreerde openbaarheidsverzoeken geweigerd werd. Dat is dus een klein beetje meer dan het totaal voor alle beroepsinstanties, namelijk 6 procent. Voor die steden en gemeenten is dat 2 procent meer. Ook daar is het nog een zeer laag percentage, wat dus absoluut afwijkt van de resultaten van de bevraging door Het Nieuwsblad, namelijk 197 op 308 gemeenten. Daar zit je met een percentage van 64 procent.

De beroepsinstantie stelt jaar na jaar vast dat het Openbaarheidsdecreet zeer goed wordt opgevolgd door de verschillende bestuursinstanties, met inbegrip van de lokale besturen, en dat het aantal weigeringen van openbaarheidsverzoeken zeer laag lijkt. Dat blijkt trouwens ook uit een evaluatierapport van 2009. Ook daarin was er al sprake van een laag weigeringspercentage, namelijk 8 procent, bij de lokale besturen wat betreft de passieve openbaarheidsverzoeken. Toen ging dat over een bevraging van 120 steden en gemeenten, wat toch representatiever is.

Het antwoord op uw tweede vraag kunt u ook vinden in het jaarverslag. In het werkjaar 2014-2015 heeft de beroepsinstantie 240 beroepsdossiers behandeld. Daarvan werd in 49 procent van de beroepen geheel of gedeeltelijk tegemoetgekomen aan het verzoek van de beroepsindiener. De helft van de beroepen is er dus geheel of gedeeltelijk op ingegaan, bij de andere helft is het beroep niet ingewilligd. Van die 240 in 2014-2015 hadden er 130 betrekking op lokale besturen: gemeenten, OCMW's en intercommunales. Van die 130 zijn er 60 dossiers – 46 procent – waarvan het beroep integraal is afgewezen door de beroepsinstantie. Bij de overige 70 dossiers is het beroep ingewilligd, geheel of gedeeltelijk. Bij 54 procent van de beroepsdossiers met betrekking tot lokale besturen heeft de beslissing van de beroepsinstantie ertoe geleid dat de initiële beslissing van het college geheel of gedeeltelijk werd herzien.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

Ward Kennes (CD&V): Minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord en de verduidelijking van uw reactie op Het Nieuwsblad en vooral voor uw stelling dat de beroepsinstantie op basis van haar kennis van het bestuursterrein in Vlaanderen en de problematiek van de openbaarheid van bestuur reeds tot de vaststelling is gekomen dat het decreet globaal in Vlaanderen zeer goed wordt opgevolgd. Dat was mijn grootste punt. De beeldvorming die nu is ontstaan, staat eigenlijk in schril contrast met de ervaring die de afgelopen jaren op het terrein is opgebouwd en ook met wat volgens mij de ervaring is van de beroepsinstantie, het toezichthoudend bestuur en iedereen die bezig is met die materie.

Ik wil herhalen dat er af en toe vragen kunnen worden gesteld bij de identiteit. Men gaat daar heel licht overheen. Een naam volstaat, maar of daarachter een echte of

een fictieve persoon schuilgaat, laat men soms in het midden. Iedereen die een schuilnaam gebruikt, zou de administraties dan heel zwaar aan het werk kunnen zetten, door hen tientallen pagina's te laten nalezen. Ik heb daarstraks gelezen wat er allemaal moet worden geschraapt uit die notulen. Dat is gigantisch veel.

Als het over natuurlijke personen gaat waarvan men weet wie het is, kan er geen enkele discussie over bestaan. Het is heel goed dat alles via mail gebeurt. Het is perfect dat het via mail kan en dat het niet via brief moet. Maar als er geen enkele bevestiging komt dat het om een echte natuurlijke rechtspersoon gaat die terug te vinden is in het Rijksregister of het Staatsblad en men gegronde redenen heeft om te twijfelen aan het bestaan van de persoon, dan begrijp ik dat een aantal besturen zich de vraag stellen of ze zoveel uren moeten steken in het doornemen van documenten. Globaal gezien ben ik erg tevreden met het antwoord en vooral met de bevestiging dat de lokale besturen in Vlaanderen doorgaans zeer goed omgaan met het decreet en de noodzakelijke openbaarheid en transparantie.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mijnheer Kennes, ik zal u misschien verrassen. Ik heb u gezegd wat de uitspraak is van de beroepsinstantie op basis van het decreet en op basis van de memorie van toelichting, die zegt dat een e-mailadres volstaat. Ik heb het gevoel dat je je daarbij vragen kunt stellen.

Het is logisch dat je, wanneer je een vraag krijgt, minstens het adres hebt, niet alleen het e-mailadres, maar ook het fysieke adres. Maar dan moet het decreet worden veranderd. Uit het decreet blijkt uitdrukkelijk dat dit volstaat. Ik ken er niets van, maar af en toe hoor je wel eens dat iemand met een volkomen fictief e-mailadres zaken opvraagt. Misschien moet het parlement er eens over nadenken of dat, zonder afbreuk te doen aan de principes van openbaarheid – want het is een recht –, iets meer kan worden gespecificeerd. Ik kan me inbeelden dat je toch wilt weten wie de persoon is die onder initiaal.familienaam mailt en waar die persoon woont. Maar dan nog. Zelfs al is het iemand uit een ander landsdeel of een andere gemeente of iemand die er niets mee te maken heeft, openbaarheid is openbaarheid. Misschien kan dat eventueel iets meer worden gespecificeerd. Het staat uitdrukkelijk zo in de memorie van toelichting.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

Ward Kennes (CD&V): Minister-president, ik heb de indruk dat we helemaal op dezelfde lijn zitten.

Minister-president Geert Bourgeois: De vraag is voor wie dat nu jammer is, collega. (*Gelach*)

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stefaan Sintobin aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de problematiek van de illegalen aan de kust en de gevolgen van de ontruiming van de 'jungle' in Calais – 1417 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jan Hofkens

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, het heeft wat moeite gekost om deze vraag om uitleg op de agenda van het Vlaams Parlement te krijgen. Toch wil ik u danken om ze alsnog te agenderen.

Ik ben mij ervan bewust dat deze problematiek twee weken geleden werd behandeld in deze commissie. Ook in de plenaire vergadering, bij de actuele vragen van mezelf en een collega over het infopunt in Zeebrugge, kwam deze problematiek aan bod. Persoonlijk vind ik dat, gezien de actualiteit van deze problematiek en het feit dat het dagelijks terugkomt in de media, niet alles volledig werd uitgediept, noch in de commissievergadering van twee weken geleden, noch in de plenaire vergadering.

Er zijn verder ook twee nieuwe elementen: de ontruiming van een deel van het tentenkamp in Calais en ook, zoals we gisteren konden vernemen, van het kamp in Duinkerke.

Waarom vind ik dat het Vlaams Parlement die problematiek van nabij moet volgen? De illegale instroom heeft vooral effecten op Vlaanderen in het bijzonder, niet het minst voor de toeristische sector. Deze illegale instroom heeft uiteraard een negatieve impact op de toeristische sector.

Nu al wordt er gesproken van minder boekingen aan onze kust. Zelfs de burgemeester van Brugge zegt dat het imago van de kust en in het bijzonder Zeebrugge eronder lijdt, niet alleen in het binnenland maar ook in het buitenland. Dit heeft dus wel een duidelijke impact. Hoe zou je zelf zijn als je het gewoon bent een vakantie te boeken in Zeebrugge of aan de kust in het algemeen? Je zou daar toch rekening mee houden?

Er is ook de bedrijfseconomische impact, specifiek voor de haven van Zeebrugge. Ook hierin sta ik niet alleen. Men zou kunnen stellen dat er achter mijn vraag, aangezien hij van het Vlaams Belang komt, iets zit. Maar ik zit ermee niet alleen met de burgemeester van Brugge tevens parlamentslid Renaat Landuyt op één lijn, maar ook met betrekking tot de haven van Zeebrugge zit ik in goed gezelschap, met name van de provinciegouverneur van West-Vlaanderen, Carl Decaluwé. In verschillende media, onder meer in reportages van Terzake, heeft hij duidelijk gemaakt dat er heel veel schade wordt aangericht in de haven van Zeebrugge, aan afsluitingen en aan vrachtwagens. Het erge is dat, althans volgens de gouverneur, een aantal bedrijven nu al dreigen met vertrek uit de haven van Zeebrugge. Dat zou voor onze haven natuurlijk een pijnlijke zaak zijn.

Er is ook geen maatschappelijk draagvlak voor de instroom van illegalen bij de kustbewoners en zeker ook bij de mensen van Zeebrugge. Ik ben er vorige week geweest, en ook zondag bij de betoging. (*Opmerkingen*)

Collega's, het is nooit slecht om een plaatsbezoek te doen. Ondanks de pogingen van de media om de zogenaamde vrijwilligers die de vluchtelingen helpen in de kijker te plaatsen, is er geen maatschappelijk draagvlak.

Het zijn in feite geen vluchtelingen. Er is hier altijd een begripsverwarring. Gaat het nu om asielzoekers of vluchtelingen? Het gaat duidelijk om illegalen.

Er zijn twee nieuwe feiten: de ontruiming van het kamp in Calais en de ontruiming van het kamp in Duinkerke. Ik diende mijn vraag al een tijdje geleden in. Toen was er nog geen sprake van grenscontroles. Die zijn er intussen. Hoelang ze er zullen zijn, dat weten wij niet. Maar het is wel duidelijk dat ze dagelijks hun nut bewijzen. Dat blijkt uit de dalende aantallen illegalen die worden opgepakt.

Minister-president, heeft de Vlaamse overheid al becijferd of ingeschat welke negatieve impact deze problematiek heeft op de toeristische sector aan de kust en op het bedrijfsleven, meer specifiek in de haven van Zeebrugge? Hebt u weet van bedrijven die effectief dreigen met vertrek uit de haven van Zeebrugge als deze situatie aanhoudt en zelfs verergert, waarvoor iedereen vreest? Hebt u, of heeft iemand van uw regering, hierover contact gehad met het Zeebrugse

havenbestuur? Ook daar is men, en niet het minst Joachim Coens, zeer scherp over deze problematiek.

Op welke wijze kan de Vlaamse overheid de federale overheid ondersteunen in een beleid dat illegalen tracht tegen te houden en illegalenoverlast een halt tracht toe te roepen? Hoe verloopt het overleg ter zake?

U hebt twee weken geleden in de commissie gezegd dat de Vlaamse Regering niet echt betrokken is bij het structureel overleg tussen provinciegouverneur Decaluwé, staatssecretaris Tommelein en minister Jambon. Volgens u vertegenwoordigt de provinciegouverneur de Vlaamse Regering. Maar de gouverneur is slechts een ambtenaar die in dit dossier verantwoordelijk is voor de civiele veiligheid. Hij is geen vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering.

Ik begrijp niet waarom Vlaanderen, gezien de impact van deze problematiek op Vlaanderen, niet echt rechtstreeks betrokken is bij dit overleg. Ik dring erop aan dat Vlaanderen betrokken wordt bij dit structureel overleg.

Beschikt u over cijfers over de illegale instroom naar aanleiding van de gedeeltelijke ontruiming van het tentenkamp in Calais en het kamp in Duinkerke?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mijnheer Sintobin, het is veel te vroeg om de gevolgen van de ontmantelingen van de kampen in te schatten en om te weten of dat een impact heeft op het bedrijfsleven.

De grenscontroles hebben er tot nu toe wel degelijk toe geleid dat ze ontradend werken voor transitmigranten. We stellen een sterke daling vast. In de eerste week van de grenscontroles werden in het binnenland 334 transitmigranten opgepakt, waarvan 322 aan de Westkust. In de tweede week waren het er nog slechts 98, waarvan 63 aan de Westkust. Dat is een daling van 70,7 procent. Het aantal transitmigranten dat is tegengehouden, en dat dus niet is kunnen binnenkomen, was in de eerste week 285 en in de tweede week 108, dat is een daling van 62 procent. Uit al die berichten blijkt dat de instroom van transitmigranten, zowel aan de Westkust als in Zeebrugge, sterk afneemt als gevolg van de recent ingevoerde grenscontroles. Dit zijn de laatste cijfers die werden meegedeeld door de politie. Ik heb ze opgevraagd op federaal vlak.

Voor uw vraag met betrekking tot het effect op het toerisme, verwijs ik naar het omstandig antwoord van minister Weyts op uw vraag om uitleg van 23 februari 2016 in de commissie Buitenlands Beleid.

Wat het bedrijfsleven betreft, is mij door de provinciegouverneur en de haven-directeur meegedeeld dat een aantal bedrijven hinder ervaren op verscheidene vlakken. Dat gaat van de beschadiging van omheiningen over de inzet van extra bewakers en van extra methodes om een betere perimeterbeveiliging uit te voeren, tot druk op medewerkers en de afkeuring van vervoerde ladingen. Het antwoord op de problemen die door de gouverneur zijn gesignaleerd, moet de federale overheid geven.

De Vlaamse overheid heeft geen politionele bevoegdheden en is niet bevoegd om mensen zonder verblijfsrecht 'tegen te houden'. Deze bevoegdheid berust uitsluitend bij de politie en de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ).

Met betrekking tot uw derde vraag verwijs ik naar de cijfers die ik zojuist gegeven heb. Zoals gezegd, is de Vlaamse Regering niet bevoegd voor het opsporen en oppakken van mensen zonder verblijfsrecht. Wij moeten niet ter plekke politioneel gaan coördineren. De gouverneur is een ambtenaar die werkt voor de

federale en voor de Vlaamse overheid. Als hij meent dat er zaken zijn die aan de Vlaamse overheid moeten worden gesignaleerd, doet hij dat ook.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord en het is inderdaad moeilijk om de gevolgen nu al in te schatten. Het is wel onze plicht om de problematiek van nabij op te volgen.

Ik ben blij dat u ook erkent dat ons pleidooi voor grenscontroles steek houdt en dat er dankzij die grenscontroles een ontradend effect optreedt. Het wordt wel steeds duidelijker dat die grenscontroles niet ten eeuwigden dage volgehouden zullen worden.

Op 23 februari heb ik inderdaad een vraag gesteld over de impact op de toeristische sector, maar wat u een omstandig antwoord noemt, vond ik zelf ontoereikend omdat verwacht wordt dat we de gevolgen zullen blijven voelen. We worden nu geconfronteerd met minder boekingen voor de paasvakantie. Straks zal er wellicht ook een impact zijn op de zomervakantie. Het gaat mij vooral om het effect van deze problematiek op het imago van onze kust. Vandaar mijn pleidooi in de commissie Toerisme om toch een tandje bij te steken inzake kustpromotie, maar daar werd niet positief op geantwoord.

Uw antwoord over de haven van Zeebrugge ontgoochelt mij een beetje. U kunt wel zeggen dat we geen politionele bevoegdheid hebben en dat klopt natuurlijk. Maar het havenbeleid is toch deels een Vlaamse bevoegdheid en ik veronderstel dat uzelf of uw minister van Economie toch contacten heeft met het havenbestuur. U antwoordde ook niet concreet op de vraag of u op de hoogte was van bedrijven die dreigen te vertrekken. Misschien moeten we dat beter opvolgen.

Als het Vlaamse niveau ergens niet bij betrokken wordt of maar op de tweede plaats komt, klagen we daarover. Ik vind het persoonlijk niet kunnen, gelet op de impact van deze problematiek op Vlaanderen, dat Vlaanderen niet rechtstreeks politiek betrokken wordt bij het structureel overleg tussen minister Jambon, staatsecretaris Tommelein en provinciegouverneur Decaluwé. Minister-president, ik herhaal dus mijn oproep om rechtstreeks betrokken te worden bij het overleg.

Misschien kunt u nog kort antwoorden op mijn specifieke vragen over de haven van Zeebrugge?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Ik heb zelf geen weet van bedrijven die zeggen dat ze willen vertrekken. P&O had een afspraak gevraagd met de minister van Binnenlandse Zaken. Die was ook gemaakt, maar die ontmoeting is niet doorgegaan. Daar heb ik verder geen informatie over.

Wat uw opmerking over de gouverneur betreft, het gaat hier in hoofdzaak om een veiligheidsprobleem. De gouverneur is iemand die op alle vlakken de vinger aan de pols houdt, ook met betrekking tot de havenproblematiek en de economische problematiek. Ik ben ervan overtuigd dat hij ons onmiddellijk op de hoogte zou brengen, mocht hij berichten opvangen dat bepaalde bedrijven overwegen om conclusies te trekken uit de situatie daar. Dat is tot nu toe niet gebeurd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de vermindering van de onroerende voorheffing voor huurders – 1307 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jan Hofkens

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Voorzitter, ik kom niet vaak naar deze commissie. Maar in deze materie is de minister van Financiën de bevoegde minister. Daarom wordt deze vraag om uitleg behandeld in deze commissie.

Collega's, minister, voorzitter, huurders betalen in Vlaanderen geen onroerende voorheffing, maar kunnen wel in aanmerking komen voor een vermindering. Die vermindering geldt voor kinderbijslaggerechtigde kinderen, voor kinderen en volwassenen met een beperking en voor grootoorlogsverminkten. Het is de bedoeling dat de eigenaar-verhuurder die vermindering verrekent in de maandelijkse huurprijs zodat de vermindering effectief ten goede komt van de huurder. Om in aanmerking te komen voor de vermindering dient de huurder zich aan te melden bij de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL).

Aangezien er steeds meer huurders zijn en de huurprijzen hoog liggen, is een vermindering op de huurprijs ongetwijfeld welkom bij de huurders en dan vooral bij de meest kwetsbare huurders. Het nadeel van het huidige systeem is echter dat de huurders zelf de vermindering dienen aan te vragen. In uw antwoord op een aantal schriftelijke vragen die ik hierover heb gesteld, deelde u mee dat een automatische of rechtstreekse toekenning van de vermindering niet haalbaar is. Hiervoor zou de Vlaamse Belastingdienst moeten weten aan welke persoon de belastingplichtige eigenaar zijn woning verhuurt. Deze dienst heeft niet altijd de automatische link tussen de pand- en eigenaarsgegevens en de gegevens van de bewoner-huurder.

Zodra de vermindering is toegekend via de aanslag van de eigenaar wordt de huurder door de Vlaamse Belastingdienst hiervan op de hoogte gebracht. Er wordt echter niet gecontroleerd of de eigenaar de vermindering op zijn onroerende voorheffing ook daadwerkelijk verrekent in de huurprijs, terwijl het toch wel de bedoeling is dat de vermindering ten goede komt van de huurder. Volgens het antwoord van de minister zou de administratieve last in vergelijking met het huidige systeem zowel voor de administratie als voor de huurders groter zijn.

Minister, bestaat de mogelijkheid om toch een automatische link te leggen tussen de pand- en eigenaarsgegevens en de gegevens van de bewoner-huurder met als doel de vermindering op de onroerende voorheffing automatisch toe te kennen aan de huurders? Bent u bereid dit te onderzoeken? Aangezien de registratie van de huurcontracten op federaal niveau gebeurt, zal dat wellicht ook een overleg vergen op federaal niveau.

Ziet u een mogelijkheid om toch te controleren of de eigenaar de toegekende vermindering effectief in de huurprijs verrekent? Bent u bereid dat te onderzoeken en daarin eventueel verdere stappen te nemen?

Mijn laatste vraag is misschien eerder geschikt als schriftelijke vraag, maar mijn vraag om uitleg is niet afgekeurd. Ik heb de cijfers van het aantal verminderingen die werden toegekend in 2013-2014. Ik beschik echter niet over de cijfers van 2015. Minister, kunt u een overzicht geven van de bedragen die werden toegekend in 2015? Hoe verhouden die cijfers zich ten opzichte van de vorige jaren?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Voorzitter, de Vlaamse Belastingdienst streeft naar een efficiënte dienstverlening en kiest hiervoor voluit voor digitalisering en automatisering. Een maximale ambtshalve en onmiddellijke toekenning van verminderingen past in dit streefdoel. Daartoe worden digitale databanken waar mogelijk gekoppeld. Voor sommige verminderingen is dit echter niet mogelijk. Dat is onder meer zo met de vermindering van de onroerende voorheffing voor huurders. Een huurder die meent in aanmerking te komen voor een vermindering, moet hiervoor eenmalig een meldingsformulier invullen en terugsturen naar de Vlaamse Belastingdienst.

VLABEL doet al het mogelijke om het systeem voor de betrokkenen zo efficiënt en effectief mogelijk te maken. Zodra de gegevens van de huurder bekend zijn bij VLABEL, zal de vermindering vervolgens jaarlijks en automatisch worden toegekend. Zoals reeds toegelicht in mijn antwoord op uw schriftelijke vraag nummer 69 van 25 november 2015 moeten huurders die huren via een sociale huisvestingsmaatschappij of een sociaal verhuurkantoor, zich niet aanmelden bij VLABEL. Door de tussenkomst van de sociale huisvestingsmaatschappij en het sociaal verhuurkantoor ontvangen die huurders de vermindering wel automatisch.

Deze maatschappijen zien er ook op toe dat de verminderingen correct worden verrekend met de verhuurprijs. Een automatische of rechtstreekse toekenning van de verminderingen aan alle huurders is echter niet haalbaar. Zoals reeds meegegeven in mijn antwoord op die schriftelijke vraag is de automatische link tussen pand- en eigenaarsgegevens en de gegevens van bewoner-huurder een groot probleem bij appartementsgebouwen. Ik moet dus bevestigen dat die koppeling niet mogelijk is. Men heeft het al onderzocht naar aanleiding van een resolutie van 2010 in dit parlement, betreffende de wijziging van de procedures tot automatische toekenning van vermindering van onroerende voorheffing aan huurders.

Ik zal het illustreren aan de hand van een voorbeeld. Een appartementsgebouw heeft twee appartementen die toebehoren aan eigenaren A en B. Beide appartementen staan ingeschreven op hetzelfde adres, zonder verdere vermelding van het busnummer. In het bevolkingsregister zijn de huurders X en Y respectievelijk ingeschreven op dezelfde plaats, maar wel met een apart busnummer. Dus als het in het eigenaarsregister Stationsstraat 15 is, staan de huurders ingeschreven onder Stationsstraat 15 bus 1 en Stationsstraat 15 bus 2.

VLABEL kan dus niet weten of huurder Y huurt van eigenaar A of B aangezien op basis van de kadastragegevens niet geweten is of het A is of B die eigenaar is van het appartement met bus 1. Hetzelfde geldt natuurlijk voor bus 2. Wanneer een van beide huurders recht heeft op een vermindering, is het niet meteen duidelijk aan welke eigenaar de vermindering moet worden toegekend. Daarom is de eenmalige melding van de huurders nodig, zodat er een manuele koppeling kan worden gemaakt tussen enerzijds de pand- en eigenaarsgegevens en anderzijds de gegevens van de correcte huurder. Zonder die melding zal de vermindering in het voorbeeld niet automatisch kunnen worden toegekend en zal de huurder of eigenaar alsnog bezwaar tegen de aanslag moeten indienen. Maar na de eenmalige melding door de huurder zal de vermindering jaarlijks en automatisch worden toegekend.

U vraagt of de mogelijkheid bestaat om te controleren of de eigenaar de toegekende vermindering effectief in de huurprijs verrekent. De huurder wordt op de hoogte gebracht van de vermindering die werd toegekend op het aanslagbudget van de eigenaar. VLABEL is niet bevoegd om te controleren of de eigenaar de toegekende vermindering effectief in de huurprijs verrekent. De vermindering wordt in het huidige systeem toegekend aan de eigenaar, aangezien deze als belastingplichtige de aanslag dient te betalen. Er is geen rechtsband tussen

VLABEL en de huurder. VLABEL kan dus als fiscale administratie niet tussenkomen in de burgerrechtelijke band tussen een huurder en een verhuurder-eigenaar. Indien de eigenaar de vermindering niet zou doorrekenen, kan de huurder zelf het bedrag van de vermindering van de huur aftrekken.

In 2015 hebben 1391 huurders zich gemeld. Een huurder die zich aanmeldt, wordt uiteraard geregistreerd. Vervolgens is het ook mogelijk om bij gebrek aan een voorafgaande melding nadien bezwaar in te dienen tegen een aanslag. In 2015 werden 3248 bezwaarschriften ingediend, waarvan er 2474 werden ingewilligd.

Momenteel ligt het bedrag aan toegekende verminderingen voor het aanslagjaar 2015 op, afgerond, 12,9 miljoen euro. Dit bedrag zal nog stijgen aangezien er nog aanslagbiljetten moeten worden verstuurd. Daarbij is sprake van verhuur via een sociaal verhuurkantoor.

Het bedrag aan toegekende vermindering is het hoogst in de provincie Antwerpen. Verschillen tussen de provincies vinden waarschijnlijk hun oorzaak in demografische kenmerken eigen aan het gebied, zoals gezinssamenstelling, leefvorm, woonomgeving en de omvang van de verhuurmarkt.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, dank u voor uw antwoord. Ik merk dat in 2012 het totaalbedrag aan verminderingen in de onroerende voorheffing voor eigenaars-verhuurders 11,7 miljoen euro bedroeg, in 2013 12,7 miljoen euro en in 2014 13,2 miljoen euro. Ik heb begrepen dat voor 2015 nog niet alles in kaart is gebracht aangezien er nog aanslagbiljetten moeten worden verstuurd. Ik meen te mogen stellen dat de stijging van de toegekende verminderingen op een reële nood wijst aan deze tegemoetkoming bij een toenemend aantal huurders. Ik leg de link naar de conclusies uit het Grote Woononderzoek, dat er heel duidelijk op wees dat de huurprijzen de laatste jaren verder gestegen zijn.

In 2013 hebben 52 procent van de private huurders meer dan 30 procent van hun inkomen aan huur besteed. Deze toegekende verminderingen leveren dus wel een bijdrage tot het betaalbaar houden van de huur voor de toch wel zeer kwetsbare gezinnen.

Ik had gehoopt dat een automatische of een rechtstreekse toekenning van de vermindering aan de huurder tot de mogelijkheden zou behoren. Maar u hebt hier uitgelegd dat het zeer complex is, vooral bij de appartementsgebouwen. Ik heb begrepen dat de dienst zo efficiënt mogelijk wil werken, dat het eenmalig wordt geregistreerd en dat het dan elk jaar automatisch wordt verrekend.

U zegt dat uw diensten niet bevoegd zijn om te controleren of de vermindering die toekomt aan de eigenaar-verhuurder dan wel degelijk wordt verrekend in de huurprijs, en dat de huurder dan zelf het initiatief kan nemen om dat af te trekken van zijn huurprijs. Ik denk eerlijk gezegd dat er weinig huurders zomaar dat bedrag van hun maandelijkse huur zullen aftrekken. Ik betreur dat er geen controle kan worden toegepast. Minister, ik denk dat er weinig huurders kennis hebben van dit systeem. Ik denk dat er trouwens weinig collega's hier in de commissie zijn die het systeem kennen, waarbij de eigenaar-verhuurder een vermindering op de onroerende voorheffing krijgt als hij aan bepaalde categorieën van huurders verhuurt. Niet iedereen kent dat systeem, laat staan dat de huurders het weten. Als wij het niet weten, dan zal de markt van de huurders het ook niet weten.

Minister, zullen er nog initiatieven komen om deze korting of vermindering nog iets meer in de verf te zetten?

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp.a): Ik was niet van plan om mij aan te sluiten. Minister, u zegt dat de huurder het zelf mag aftrekken van de huurprijs die in zijn huurcontract staat. Is dat een aanbeveling of is dat een burgerrechtelijke uitspraak die u ergens gevonden hebt? Het verbaast mij zeer dat u zo pertinent zegt dat de huurder dat kan doen, tegen zijn huurcontract in als het ware.

Minister Annemie Turtelboom: Dat is burgerrechtelijk. We zullen ernaar op zoek gaan, maar het principe is dat de huurder de rechthebbende is. En omdat de huurder de rechthebbende is, kan hij het ook vanuit het burgerrechtelijk principe aftrekken.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Mijn vraag was of er geen automatische toekenning mogelijk is, of er geen controle kan worden uitgevoerd of die verrekening gebeurt. Kunt u of VLABEL, zeker anno 2016, nu de cijfers van het Grote Woononderzoek aantonen dat we met een segment zeer kwetsbare huurders zitten, dat initiatief wat meer in de verf zetten en bekendmaken?

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jos Lantmeeters aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de mogelijkheden tot bijsturing van administratieve standpunten en toleranties van de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) – 1324 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jan Hofkens

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

Jos Lantmeeters (N-VA): Minister, tijdens de commissievergadering van 27 oktober 2015 van deze commissie bespraken wij de feitelijke werking van de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) met betrekking tot de administratieve standpunten en toleranties. U hebt toen verwezen naar de luisterbereidheid en de bereidheid van VLABEL om te komen tot structurele oplossingen. Uzelf hebt in deze commissie, en ook bij diverse besprekingen met betrokkenen, blijk gegeven van deze luisterbereidheid en het werken met een voortschrijdend inzicht.

Tijdens de commissievergadering van 27 oktober 2015 hebben we enkele concrete gevallen besproken, waarbij er door belastingplichtigen en hun adviseurs vragen werden gesteld omtrent de standpunten, zoals die op dit ogenblik door VLABEL worden ingenomen.

Ik verwijs naar uw uitgebreid antwoord van toen, op mijn vraag om uitleg 325 (2015-2016): "Ten eerste: ja, men neemt soms standpunten in die niet exact dezelfde zijn als de FOD Financiën, maar vaak zijn het ook gewoon versoepelingen. Het antwoord op de tweede vraag is hetzelfde als het eerste antwoord. Ten derde: ik ben het met u eens dat het uiteraard het Vlaams Parlement is die de wetgeving moet aanpassen. We staan altijd open voor constructieve aanpassingen in de wetgeving. Ten vierde: je kunt interpretatieve vragen stellen. Er kunnen rulings worden aangevraagd. Er kan bezwaar worden ingediend. Men kan zich wenden tot de klachtdienst of de ombudsman. Men heeft ook rechtbanken, al hoop ik dat die laatste optie slechts heel weinig wordt gebruikt. Het is vooral belangrijk dat ik nogmaals zeg dat, als er punctuele zaken zijn die moeten worden uitgeklaard en in een normale fase zitten van transitie van een bevoegdheid van het federale niveau naar Vlaams niveau," – en dan komt het – "ik er altijd voor open sta om bij te sturen." U hebt ook gezegd: "Als er nood blijkt aan een meer diepgaand gesprek, dan kan dat."

In de tweede helft van 2015, ergens in november als ik me niet vergis, hebt u diverse besprekingen gehouden met praktijkspecialisten die juridische bezwaren hebben geuit met betrekking tot de standpunten van VLABEL. Als gevolg hiervan hebt u met deze praktijkspecialisten een werkwijze afgesproken om tot een oplossing te komen voor deze concrete problemen. Ondanks het feit dat u toezeggingen hebt gedaan met betrekking tot de werkwijze, mochten deze praktijkspecialisten geen enkele reactie van u of van uw kabinet meer ontvangen. De door mij geschetste problematiek in mijn hogergenoemde vraag om uitleg van 27 oktober 2015 blijft ook onveranderd.

Meer nog: ik verwijs naar het significante aantal standpunten die op de website van VLABEL worden gepubliceerd en die vervolgens moeten worden bijgesteld omdat ze blijkbaar toch niet juist blijken, en dit nog los van het feit dat een ander significant aantal standpunten onjuist zijn maar niet gewijzigd worden bij gebrek aan protest. Minister, u weet dat de rechtsleer hieromtrent steeds uitgebreider wordt. Ik moet vaststellen dat de mensen die met deze problematiek worden geconfronteerd, ook moedelozer worden omdat ze geen reactie ontvangen.

Minister, kunt u uiteenzetten waarom er geen gevolg meer wordt gegeven, en dit ondanks aandringen, aan de toezeggingen aan de praktijkspecialisten om een onderhoud te hebben met VLABEL om concrete gevallen uit te klaren en om de juridisch-fiscale gevolgen van reeds gepubliceerde standpunten van VLABEL te bespreken? Bent u bereid een vergadering met praktijkspecialisten te houden om onduidelijkheden en eventuele tegenstrijdige standpunten uit te klaren?

Bent u bereid om bij te sturen, zoals u hebt gesteld in uw antwoord van 27 oktober 2015? Of bent u van oordeel dat de enige manier waarop onenigheden tussen belastingplichtigen en praktijkspecialisten kunnen worden opgelost erin bestaat om interpretatieve vragen te stellen, rulings aan te vragen, bezwaar in te dienen, een beroep te doen op de klachtendienst, de ombudsman of de rechtbank? Op welke manier zult u er werk van maken dat een einde wordt gemaakt aan de bestaande onenigheid omtrent de standpunten van VLABEL?

Voorziet u in een werkwijze om te vermijden dat een aantal standpunten op de website van VLABEL worden gepubliceerd, die vervolgens moeten worden bijgesteld omdat ze blijkbaar toch niet juist zijn, en dit nog los van het feit dat een ander significant aantal standpunten onjuist zijn maar niet gewijzigd worden bij gebrek aan protest, terwijl de rechtsleer hieromtrent steeds uitgebreider wordt?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: We hebben inderdaad over de standpunten van VLABEL al een gedachtewisseling gehouden op 27 oktober. U hebt toen drie concrete voorbeelden aangehaald van wat volgens u een breuk met het verleden is. Ik overloop ze even, om dan nadien een conclusie te trekken.

Eerst was er de Federal Estate Tax. VLABEL heeft inderdaad aanvankelijk het standpunt ingenomen dat deze geen schuld van de erflater was maar wel van de erfgenamen. Een schuld van de erfgenaam is geen passief van de nalatenschap.

Op 9 november 2015, na uw vraag in de commissie, heeft VLABEL dit standpunt herzien. Net als de Britse inheritance tax, wordt de Amerikaanse federal estate tax beschouwd als een schuld van de nalatenschap en niet als de schuld van iedere erfgenaam afzonderlijk. Dankzij uw vraag werd die kwestie dus goed nagekeken. Ik maak van de gelegenheid gebruik om begrip te vragen voor VLABEL, die nu voor heel veel zaken een eerste interpretatie moet doen.

U hebt toen ook verwezen naar een standpunt in verband met de rechtsfiguur van de fideicommiss de residuo. Dit zou, zo blijkt uit navraag bij VLABEL, op een

misverstand berusten. U omschrijft het als een terugkeer van wat na de eerste schenking overblijft naar de eerste schenker. Dit is echter geen fideicommiss, maar een andere rechtsfiguur. Mocht u het over dit standpunt hebben, dan hoop ik dat die onduidelijkheid bij deze is rechtgezet.

Het derde voorbeeld betrof de levensverzekeringen. Er worden inderdaad vragen gesteld bij een aantal standpunten van VLABEL over de gevolgen van een levensverzekering op het vlak van de erfbelasting. Ik heb daarover in november op mijn kabinet overleg gepleegd met enkele specialisten en een aantal experts van VLABEL. Dat overleg is nog niet afgerond. De kwestie van een levensverzekering tot waarborg van een conventionele terugkeer na een schenking werd intussen uitgeklaard. Daarover werd recent een bijdrage gepubliceerd van Paul Van Eesbeeck in de Fiscoloog. Zijn conclusie op 17 februari jongstleden luidde dat "de hemel verder opklaart". Het overleg werpt dus zijn vruchten af.

Over de kwestie van de verzekeringsgiften is met de experts overlegd. We zullen daar wellicht nog op terugkomen. Vorige zaterdag verscheen in De Tijd ook een bijdrage over het omgekeerd duo-legaat. VLABEL had daarover een volgens sommigen controversieel standpunt ingenomen. Onder invloed van recente rechtspraak heeft VLABEL dat standpunt bijgesteld. Ik lees nu dat alle kopzorgen van de betrokkenen van de baan zijn.

We plegen regelmatig overleg met praktijkspecialisten, academici en beroepsgroepen om eventuele ongewenste effecten op te vangen. Het notariaat is bijvoorbeeld een evidente partner. Ik heb alle vertrouwen in de expertise van VLABEL, die maximaal wordt ingezet voor een correcte en gelijke toepassing van de bepalingen uit de Vlaamse codex fiscaliteit.

U vraagt of ik bereid ben om bij te sturen. Naast de voorbeelden van de federal estate tax en van de levensverzekeringen is er de bijsturing van de nieuwe circulaire anti-misbruikbepaling, met zowel een witte als een zwarte lijst van verrichtingen. Dat werd in februari van vorig jaar in de commissie besproken. VLABEL past nog tijdelijk de federale tolerantie toe bij vervreemdingen die een causaal verband vertonen met een aankoop tegen klein beschrijf. Dit werd uitgebreid besproken in de commissie in juni van vorig jaar. Ook de EOT die niet per definitie als overmacht werd gekwalificeerd, is bijgesteld. Dit is van belang voor het behoud van het klein beschrijf. We hebben een lijst gepubliceerd van omstandigheden die leiden tot kwijtschelding van belastingverhoging wegens laattijdige indiening. Een aantal van deze voorbeelden moeten decretaal geregeld worden.

Ik ben het met u eens dat we de vinger aan de pols moeten blijven houden. Wat niet juist, onduidelijk of onvoldoende gemotiveerd is, daarop moet gewerkt worden. Ik dank u voor uw vragen die, naast ons eigen overleg met de sector, leiden tot betere resultaten.

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

Jos Lantmeeters (N-VA): Minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. U hebt inderdaad verschillende casussen aangehaald waarin op basis van voortschrijdend inzicht VLABEL op een bepaald ogenblik tot een andere beslissing is gekomen dan de beslissing die ze eerst had genomen. We kunnen vaststellen dat VLABEL aanvankelijk een onvolledige beslissing heeft genomen en daarna heeft bijgestuurd. Ik heb alle begrip voor de situatie van VLABEL en voor het feit dat het niet eenvoudig is om alles onmiddellijk helemaal juist te doen.

Het was vandaag niet mijn bedoeling om elke casus opnieuw te overlopen, want zoals u weet, zijn er nog diverse casussen hangende. Waar het mij vooral om gaat, is de werkwijze, om in de toekomst te vermijden dat er een publicatie komt, waarvan de rechtspraktijk of de belastingplichtige vindt dat dit niet meer

kan. Ik heb gevraagd om ofwel op voorhand een debat op tegenspraak daarover te organiseren, dan wel naderhand een soort verzetsprocedure daartegen mogelijk te maken. Keer op keer wordt na de publicatie op de website dit als een wet aanzien waardoor de belastingplichtige meent dat hij gedwongen wordt een procedure voor de rechtbank op te starten. Er moet dus in de eerste plaats vermeden worden dat er nog foutieve publicaties gebeuren, die dan moeten worden bijgestuurd. Ten tweede moet er eventueel een mogelijkheid zijn om verzet aan te tekenen. Een derde punt, dat van groot belang is en waarover u mij gelijk zult geven, is dat er in november afspraken zijn gemaakt. Er is toen gezegd dat daarover verder zou worden gepraat.

We hebben nog al afspraken gemaakt over het oplossen van die problemen, maar er werd geen gevolg gegeven aan de belofte om met die mensen aan tafel te gaan zitten om de huidige problemen op te lossen. Diverse problemen zijn nog hangende. Bent u bereid om opnieuw met die mensen – u weet over wie ik het heb – aan tafel te gaan zitten?

Of zegt u: 'Zolang ik niet aan tafel zit, moet men maar naar de rechtbank stappen?' Dat zou ik niet aanraden. Diverse standpunten worden op dit ogenblik, mijns inziens terecht, afgebroken door de rechtsleer. Er wordt gezegd: 'Dit klopt toch niet, we willen daarover een gesprek.'

Ik zou willen aandringen op een procedure om dit in de toekomst te vermijden en om een verzetsmogelijkheid toe te laten. En ik wil ook pleiten voor een navolging van de belofte die aan die mensen is gedaan: ga ermee aan tafel zitten, zorg ervoor dat de problemen opgelost geraken. Het zijn er immers nog heel wat, we kunnen ze niet geval per geval in deze commissie bespreken, want dan zouden we hier elke week zitten, wellicht met ons tweeën, en dat is ook niet gezellig – of misschien juist wel.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Minister, ik dank u voor het antwoord. In het algemeen zou ik het volgende willen zeggen over de fiscale wetgeving en de decreten. De politiek moet haar werk doen in het parlement via de decreten, parlementaire vragen en dergelijke meer. Het is aan de administratie om ze toe te passen, te interpreteren en uit te voeren op een manier die gelijk is voor alle belastingplichtigen. Dat is haar eerste taak.

Daarbij is het belangrijk om dat te doen in alle onafhankelijkheid en volledig los van bepaalde concrete dossiers. VLABEL werkt veel meer gecentraliseerd dan de FOD Financiën. Dat heeft het voordeel dat hij tot een veel gelijkere behandeling kan overgaan. De gescheiden taakverdeling moeten we ook goed gescheiden houden. Wij bepalen de fiscale regels en het spelkader. VLABEL moet de wetten uitvoeren op een manier die gelijk is voor elke belastingplichtige. Het is belangrijk om dat in dit dossier nog eens te herhalen.

Als VLABEL bepaalde standpunten inneemt die afwijken van vroeger, dan hoeft dat op zich niet abnormaal te zijn. Als men het dan toch abnormaal zou vinden, dan is er een heel arsenaal aan mogelijkheden die in het bijzonder door de decreetgever bepaald zijn om dat al dan niet te betwisten, te corrigeren, om er opmerkingen over te maken of om er parlementaire vragen over te stellen, zoals de heer Lantmeeters doet. Er zijn ook rulings, bezwaarprocedures en men kan naar de ombudsman gaan. In het extreme geval dat er een standpunt zou zijn ingenomen contra legem, kan men, 'ultimum remedium', naar de rechterlijke macht stappen.

Ik vind het belangrijk om in dit dossier nog eens goed de principes scherp te stellen. De bezorgdheid die we zeker delen, is dat er rechtszekerheid moet zijn.

Ik heb ook een schriftelijke vraag ingediend om transparantie te krijgen over de procedure met betrekking tot het bepalen van de standpunten van VLABEL. Daar moet duidelijkheid over komen.

Ik herhaal nog een laatste keer dat we moeten waken over de gescheiden taakverdeling, over de onafhankelijkheid en over de rechtszekerheid. We moeten ervoor zorgen dat de politiek zich bezighoudt met haar taak en VLABEL met zijn deel van het werk. Die twee mogen niet vermengd geraken. Dit standpunt wilde ik nog eens duidelijk naar voren schuiven in deze materie. Het is van groot belang om te onderstrepen wat de algemene principes zijn met betrekking tot de fiscale wetgeving.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Voorzitter, collega's, ik wil de toch wel onheilspellende berichten van de heer Lantmeeters ietwat nuanceren. Er is wel degelijk op gezette tijdstippen al gehoor gegeven aan de bezorgdheden vanuit het werkveld. U herinnert zich de aanpassingen die we gedaan hebben naar aanleiding van de miserietaks. Ook wat betreft de erfrechten hebben we een aantal aanpassingen doorgevoerd.

Het is een praktijk die niet nieuw is. Ik herinner me dat er ook in het federaal parlement een aantal vragen over werden gesteld aan de minister. Het is een beetje eigen aan fiscaliteit. Er is het systeem van de rulings dat probeert om een deel van de casuïstiek te objectiveren. Dat is goed, maar af en toe blijven er hiaten over. En dan is het aan de politiek om er haar licht over te laten schijnen. Ik vind het niet zo slecht dat dit hier in het parlement gebeurt. Als decreetgever hebben we er onze zeg in.

Het is een zaak die continu aan evaluatie onderhevig zal zijn. Ik meen dat het ondertussen de goede kant uit gaat. Voor de rest sluit ik me aan bij de opmerkingen van de collega's.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp.a): Voorzitter, ik sluit me aan bij de algemene principes die de heer Van Rompuy verwoordde. We moeten iedereen gelijk behandelen, zeker de belastingplichtigen. En we moeten de 'administratie' onafhankelijk laten uitvoeren wat ze moet uitvoeren met betrekking tot de decreten die wij hier goedkeuren.

Het is in dezen absoluut goed dat VLABEL als uitvoerende instantie overleg pleegt over de administratieve standpunten met de praktijkspecialisten, of standpunten aftoetst bij de rechtsleer, en dus nagaat wat rechtspraak is. Dat lijkt me de normale werking van een administratie die de decreten moet uitvoeren. Dat moet in alle transparantie gebeuren, ook als er wijzigingen van standpunten komen.

Ik zeg niet dat de heer Lantmeeters die richting uit wil gaan, maar het is niet de bedoeling dat hier individuele casussen zullen worden besproken en dat ter zake administratieve standpunten worden aangepast. Als ik zo iets hoor, word ik een beetje ongemakkelijk. Laten we alstublieft vermijden dat we in de richting gaan van rulings in achterkamertjes. Laten we ervoor zorgen dat de administratieve standpunten transparant zijn, voor iedereen duidelijk zijn en rechtszeker zijn.

Laat ons niet aan achterkamerpolitiek doen over individuele casussen en aparte administratieve standpunten innemen. Dat lijkt me absoluut geen goed beleid.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: VLABEL werkt hard. Er is veel overleg. Vanuit het federale niveau was het immers niet altijd duidelijk wat het gemeenschappelijke

standpunt was van alle regionale kantoren. De federale ambtenaren werden beschouwd als een rechter in eerste aanleg die, afhankelijk van het gerechtelijk arrondissement, op de ene plaats zo besliste en op de andere plaats zus. Daarom zette het administratieve standpunt van VLABEL zich automatisch af tegen het federale standpunt. Soms is dat wel mogelijk, maar in een aantal gevallen is het niet zo duidelijk, vandaar dat VLABEL verder ging op wat ze dachten zoals het federaal werkte, maar na verloop van tijd komen er andere voorbeelden naar boven.

Ik vind het zelf ook bijzonder belangrijk dat VLABEL gecentraliseerd werkt. Alle standpunten staan ook op de website. Een aantal standpunten van de federale overheid waren eigenlijk niet gekend en onduidelijk.

Ik vind het van belang dat VLABEL veel overleg pleegt met de stakeholders om na te gaan of er nieuwe evoluties zijn en of ze zich daar moeten aan aanpassen. We zitten nog volop in de transitieperiode, maar dat is nu aan het verbeteren.

Belangrijk is dat VLABEL een eigen interpretatie heeft. De miserietaks is er gekomen op basis van een vraag die gesignaleerd werd in de commissie en we hebben een aanpassing gedaan. Welnu, als ik als minister of jullie als parlementsleden bijvoorbeeld vinden dat het interpretatief fout zit, dan moet er een decretale aanpassing gebeuren.

Belangrijk is dat er uniformiteit is voor heel Vlaanderen. Dat was vroeger niet het geval. Belangrijk is ook dat er veel wordt overlegd om te kijken of hun standpunten matuur zijn, maar ze moeten zich natuurlijk ook aanpassen. Soms bewandelen vermogensplanners een bepaalde piste waar nog geen uitspraak over is, dan moet er heel snel een duidelijk standpunt worden ingenomen.

Na verloop van tijd zullen we automatisch in rustiger vaarwater komen. Op federaal niveau was er ook altijd een debat over de interpretaties op de ene of de andere plaats. Nu hebben we het grote voordeel dat het op de website staat en dat het in heel Vlaanderen op dezelfde manier wordt toegepast. In die zin zijn de vragen die hier worden gesteld heel belangrijk. Als er zaken zijn waar onduidelijkheid over bestaat als er problemen zijn over de interpretatie, dan moeten we via parlementaire weg kunnen debatteren over de standpunten van VLABEL.

We doorlopen een eerste belangrijke fase. Een aantal standpunten waren evolutief. We hebben echter geen federale map gekregen met alle standpunten die over heel België worden ingenomen. Sommige waren gekend via de website, maar een aantal ook niet of er zaten achterliggende interpretatieverschillen in. Belangrijk is dat dit er nu uit gefaseerd is.

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

Jos Lantmeeters (N-VA): Voor alle duidelijkheid, het is helemaal niet mijn bedoeling om hier geval per geval te bespreken. Het is de bedoeling de reglementering, het decreet voor iedere belastingplichtige gelijk te krijgen. Het is niet de bedoeling aan achterkamerpolitiek te doen. Het is niet de bedoeling van de politiek zich te bemoeien met VLABEL, maar we mogen wel signaleren wanneer VLABEL beslissingen publiceert die in strijd zijn met het decreet. Dan is het aan de politiek om te zeggen dat er een oplossing moet worden gevonden.

Waar het mij ook om gaat, en waar ik geen antwoord meer op krijg, is het volgende. Wat is er in november gezegd tegen de praktijkmensen? 'We hebben hier nog heel wat dossiers liggen, we gaan met u verder praten, stuur ons uw problemen op.' Als die mensen dan niet meer gehoord worden, dan mag ik toch vragen of u bereid bent om met die mensen te praten, zoals u beloofd hebt, ook aan mij? Ik krijg daar geen antwoord op.

U zegt dus dat u die belofte wel gedaan hebt in november, maar dat u het niet meer gaat doen. Is dat wat ik moet gaan zeggen tegen die mensen? 'De belofte is gemaakt, maar helaas zullen we moeten gaan procederen.' Als u zegt dat u er niet meer mee gaat praten, dan is het voor mij duidelijk. Dan moet ik zeggen: rechtsleer, je hebt je werk gedaan. Helaas zal er dan iemand naar de rechtbank moeten stappen, als die met de rechtsleer akkoord is en niet met de beslissing van VLABEL.

Daarom heb ik in mijn vraagstelling uw antwoord van 27 oktober 2015 opgenomen, waarin u zegt: "Ik ben bereid om verder te praten. Ik sta altijd open om bij te sturen. Als er nood blijkt aan een meer diepgaand gesprek, dan kan dat." Ik vraag u gewoon of er gevolg kan worden gegeven aan die toezegging van oktober aan mij. Kan er gevolg gegeven worden aan de vraag van de rechtspraktijk, die toegegeven is in november?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Ik wil daar twee dingen aan toevoegen. Soms is het niet zo duidelijk wat de wetgever zegt. Ik verwijs bijvoorbeeld naar de verzekeringsgiften. Als je de Vlaamse Codex Fiscaliteit bekijkt, moet je die samen lezen met andere wetten. Het is dus niet altijd zo zwart-wit te zeggen hoe het geïnterpreteerd moet worden.

U vroeg ook of ik nog samenzit met die mensen. We zien uit die groep van mensen deze week nog twee mensen. VLABEL is nog altijd aan het kijken of die interpretatie helemaal juist zit of niet, en op welke manier die dan moet worden bijgesteld. In die zin ben ik het eens met wat u zegt, collega Lantmeeters. Ik heb uw vraag ook niet geïnterpreteerd in termen van willekeur of politieke druk. Je zit gewoon met een volledig nieuwe bevoegdheid die je overneemt. Je moet interpretaties doen, uniform voor Vlaanderen, en dat geeft wat discussies. En VLABEL heeft het goed in handen genomen om in overleg te gaan met de mensen die discussies hebben, om te kijken of de opmerking wel of niet terecht is.

Ik wil gewoon nuanceren. Het is niet altijd zo zwart-wit. Soms moeten verschillende wetten samen gelezen worden. En ja, ze zijn nog in overleg, daarom niet altijd met de hele groep samen, maar soms met anderen individueel. Over het ene dossier zijn ze ook in overleg met Assuralia, om te bekijken op welke manier dat goed kan worden uitgepraat en desgevallend bijgestuurd.

Het is voor hen soms ook gewoon niet duidelijk hoe in het verleden sommige dingen geïnterpreteerd werden. Soms hadden ze informatie van één federaal gedecentraliseerd kantoor, maar bleek het dan op vijf andere plaatsen anders geïnterpreteerd te worden. Dat is een zoekproces, dat met heel die transitiefase te maken heeft.

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

Jos Lantmeeters (N-VA): Ik wil er nog op aandringen dat u toch eens zou nadenken over een procedure die transparant is, om dat in het vervolg te vermijden. U zegt dat u vandaag met twee personen spreekt en volgende week met drie andere. Dan kan inderdaad de indruk ontstaan waarover collega Bertels het had. Dat zou ik ook niet willen.

Ik zou willen dat u eens nadenkt over een procedure. Dat is wat iedereen op dit ogenblik vraagt. Ik sta met beide voeten in die praktijk. Er zijn heel veel mensen die dat vragen. Ik vraag u een procedure. (*Opmerkingen van Willem-Frederik Schiltz*)

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lieve Maes aan Annemie Turtelboom, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over fiscale regularisatie – 1330 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jan Hofkens

De voorzitter: Mevrouw Maes heeft het woord.

Lieve Maes (N-VA): Minister, we hebben het in deze commissie al eerder gehad over de fiscale regularisatie. Ik benadrukte vroeger ook al het belang voor Vlaanderen om dat niet uit het oog te verliezen.

Na het advies van de Raad van State tekenen zich op hoofdlijnen twee politieke pistes af. In de eerste piste wordt er een onderscheid gemaakt tussen het gedeelte federale belastingen, waaronder personenbelasting, het gedeelte waarvoor duidelijk is dat het om regionale bevoegdheden gaat en een gedeelte waarvan de herkomst en dus ook de toewijzing niet duidelijk zijn. In de tweede piste, vooral naar voren geschoven door de andere regionale entiteiten, wordt gesteld dat de hele vierde regularisatie slechts tot stand kan komen in het kader van een globaal samenwerkingsakkoord over een alles vervangende gemeenschappelijke heffing.

In het eerste scenario zorgen we ervoor dat het federale niveau kan voortwerken aan de regularisatie van de personenbelasting, inclusief het eventueel aan Vlaanderen toekomende gedeelte sinds de uitvoering van de zesde staats-hervorming. Het is dan aan de gewesten om initiatieven te nemen met betrekking tot hun eigen bevoegdheden, uiteraard in nauwe samenwerking met het federale niveau. Er is trouwens een informatieplicht tussen de entiteiten in beide richtingen.

Ten slotte moet er een akkoord gevonden worden over de aanpak en een verdeelsleutel van het derde deel, met kapitalen van onbekende herkomst. Uiteraard moet er dan voor gezorgd worden dat bij de uitwerking een coherente structuur gehanteerd wordt qua tarieven. Zo mag er voor het derde deel zeker geen gunstiger regeling zijn dan voor de eerste twee delen.

Indien Vlaanderen de tweede piste volgt, maken we de facto een regularisatie afhankelijk van een instemming beneden de taalgrens.

In uw antwoord op mijn vorige vraag om uitleg richtte u zich voornamelijk op die tweede piste, maar schetste u nog veel vraagtekens. We zijn ondertussen twee maanden en enkele overlegmomenten verder. Er is allicht meer klaarheid gekomen over de aanpak die u kunt en wilt hanteren in dit dossier.

Minister, heeft er sinds de vorige bespreking in de commissie nog bilateraal overleg plaatsgevonden tussen de Vlaamse Regering en het federale niveau? Zo ja, wat waren daarvan de resultaten?

De fiscale regularisatie was ook geagendeerd op de vergadering van het Overlegcomité van 24 februari. Welk standpunt heeft de Vlaamse Regering daarbij ingenomen? Wat waren de standpunten van de andere entiteiten? Is er vooruitgang geboekt? Zo ja, in welke richting? Is er een timing afgesproken voor een volgende stap?

Tijdens de vorige bespreking in deze commissie gaf u aan dat u mikt op een samenwerkingsakkoord tegen 1 april. Is die timing volgens u nog haalbaar? Hebt u inmiddels voorstellen gedaan binnen de Vlaamse Regering over de modaliteiten die Vlaanderen daar wenst te hanteren?

Tijdens de vorige bespreking in deze commissie stelde ik dat er in ieder geval een decretaal initiatief nodig is om ervoor te zorgen dat Vlaanderen zijn deel van de fiscale regularisatie kan innen, met name alles wat betrekking heeft op de gewestelijke inkomsten. Sluit u zich inmiddels aan bij die visie? Indien niet, waarom? Indien ja, hebt u al concrete stappen gezet in die richting?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Op 12 januari heb ik in de commissie een stand van zaken gegeven van het overleg tussen de Federale Regering en de gewestregeringen over de fiscale regularisatie die de Federale Regering wil invoeren. Daarvoor stelt zij een samenwerking met de gewesten voor.

Na de vergadering van het Overlegcomité van 23 december 2015 organiseerde het kabinet van de federale minister van Financiën een aantal overlegmomenten met de gewesten. Er werd van gedachten gewisseld. De voor- en nadelen van de verschillende vormen van mogelijke samenwerking werden besproken.

Het klopt inderdaad dat het dossier op 24 februari opnieuw op het Overlegcomité werd geagendeerd. Er kon toen nog geen definitieve consensus worden bereikt over de vorm van samenwerking.

Over de fiscale regularisatie heeft de Vlaamse Regering tot hier toe geen definitief formeel standpunt ingenomen. Dat neemt uiteraard niet weg dat er informatie wordt uitgewisseld en dat de mogelijkheden grondig worden onderzocht.

Zoals ik op 12 januari heb toegelicht, heeft de Raad van State gewezen op het probleem van de correcte opsplitsing van de aangegeven bedragen volgens de herkomst en de periode en de duidelijkheid over welke belastingen er precies werden ontdoken en in welke periode. Daarbij zou er immers een bevoegdheidsprobleem kunnen rijzen. Voor dat probleem moet er dus een oplossing worden gevonden. De Raad van State doet daarvoor zelf suggesties.

Binnen de Vlaamse administratie werden die suggesties en ook enkele andere mogelijkheden onderzocht en besproken. Aangezien op 24 februari nog geen consensus kon worden bereikt, zal er nog bijkomend overleg nodig zijn. Het moet immers duidelijk zijn hoe de gewesten kunnen aansluiten bij de regularisatie zoals die door de federale overheid zal worden uitgewerkt. Dit moet uiteraard op een juridisch sluitende manier gebeuren en met een inhoudelijk zinvolle en degelijke regeling. Op het Overlegcomité is afgesproken dat het dossier opnieuw wordt besproken op de volgende vergadering van Overlegcomité op 18 april.

Voor wat de vraag over het Vlaamse luik betreft, zal er inderdaad altijd een eigen decreet nodig zijn. Daarover moet de Vlaamse Regering dan keuzes maken.

De voorzitter: Mevrouw Maes heeft het woord

Lieve Maes (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. *(Opmerkingen van minister Annemie Turtelboom)*

Wordt vervolgd, is inderdaad de zeer korte samenvatting.

Het volgende belangrijke moment is dus de vergadering van het Overlegcomité van 18 april. Verder was uw antwoord weinig concreet. *(Opmerkingen van minister Annemie Turtelboom)*

U zult hierover nog van mij horen.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, uiteraard onderschrijf ik uw ambities om een evenwicht te vinden tussen transparantie, rechtszekerheid en – niet onbelangrijk, zeker bij reorganisaties – een zekere rechtvaardigheid.

Ik ben vooral bezorgd dat het zou blijven gebeuren via één centrale aangifte. Het lijkt mij nutteloos om dat op te splitsen. Ik denk echter dat daarover niet veel discussie meer is, maar dat het verworven is. Het is inderdaad te hopen dat u snel tot een overeenkomst kunt komen met de andere entiteiten over een billijke verdeling van de opbrengsten daarvan.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp.a): Voorzitter, minister, het antwoord is hetzelfde als dat bij de vorige vragen om uitleg van 12 januari. Daaraan kunt u voorlopig niets doen.

U zegt dat Vlaanderen nog geen standpunt heeft ingenomen. Ik neem aan dat u op zijn minst toch richtlijnen hebt voor uw administratie, die dan toch verschillende pistes moet bekijken? Ik herhaal mijn vragen gewoon. Zullen we eigen Vlaamse boetes toepassen? U neemt nu geen standpunt in bij wat minister Van Overtveldt poneert in verband met de fiscale fraude. Hij wil dezelfde boetes voor gewone fiscale fraude, ernstige fiscale fraude en zelfs georganiseerde ernstige fiscale fraude. U neemt daarover nu geen standpunt in, maar bekijkt de pistes met betrekking tot de herkomst van de bedragen en de periodes. Hoe zult u dat doen? U moet op zijn minst toch richtlijnen geven aan uw administratie op welke manier zij die pistes moeten bekijken? Ik weet anders niet hoe u naar die vergadering van het Overlegcomité zult gaan.

Minister, het moet me van het hart dat ik daar niet gerust in ben. Op een eerdere schriftelijke vraag met betrekking tot de handelswijze van de Bijzondere Belastinginspectie (BBI) hebt u gezegd dat u boetes toepast met betrekking tot spontane en niet-spontane aangiften. Het onderscheid tussen spontane en niet-spontane aangiften wordt gemaakt door de BBI en ook door VLABEL. Spontane aangiften krijgen van u een boete van 20 procent en niet-spontane aangiften een boete van 100 procent. Dat hebt u geantwoord op een schriftelijke vraag.

Dat slaat mij wat met verstomming. Volgens mij staat er in de Vlaamse Codex Fiscaliteit dat men moet kijken naar de intentie. Het is niet omdat er een spontane aangifte is, dat er geen intentie was om belasting te ontduiken. U doet alsof er bij de spontane aangifte bij de BBI nooit een intentie kan zijn geweest om belasting te ontduiken. Dat lijkt me een beetje vreemd. Als dat een voorafspiegeling is van de houding die we zullen aannemen bij deze fiscale regularisatie, denk ik dat we niet op de goede weg zijn.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Om een boete van 100 procent opgelegd te krijgen, moet je inderdaad onder de voorwaarden vallen die worden beschreven in de Vlaamse Codex. Dan moet je dus inderdaad echt de intentie hebben om belastingen te ontduiken. Dat is evident.

U vraagt mij welke adviezen ik geef aan mijn administratie. Op dit ogenblik is het natuurlijk een federale regularisatie. Informeel is er daarover overleg. Het federale niveau moet voorstellen doen om te bekijken aan welke boetetarieven die samenwerking er kan zijn. Op dit ogenblik zitten we nog niet in de fase dat ik concrete adviezen kan geven aan mijn administratie om bepaalde zaken uit te voeren.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp.a): Minister, ik versta heel goed wat u zegt. Maar eigenlijk zegt u dat spontane aangiften die nu bij de BBI gebeuren, nooit intentionele belastingontduiking kunnen zijn. Minister, u moet eens kijken naar de praktijk. Dat is niet zo. U geeft die mensen een veel te lage boete. Niet alle spontane aangiften hebben geen intentie tot belastingontduiking.

De voorzitter: Mevrouw Maes heeft het woord.

Lieve Maes (N-VA): Naar aanleiding van het betoog van de heer Schiltz wil ik bevestigen dat wij natuurlijk ook voorstander zijn van een eerlijk systeem. Daaraan mag niet worden getwijfeld. Ik zou graag hebben dat het iets vlugger vooruitgaat dan nu. Ik blijf het opvolgen.

Minister Annemie Turtelboom: Niet alles bij de BBI is erfbelasting. *(Opmerkingen van Jan Bertels)*

Dat zeg ik gewoon voor de duidelijkheid, niet omdat u het niet zou weten. De BBI zoekt dossiers en geeft die informatie door aan VLABEL. Dan onderzoekt VLABEL die dossiers. *(Opmerkingen van Jan Bertels)*

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jan Bertels aan Annemie Turtelboom, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de raming van de gewestelijke ontvangsten uit de personenbelasting – 1422 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jan Hofkens

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp.a): Minister, op 24 februari 2016 werd op het Overlegcomité akte genomen van het ontwerp van koninklijk besluit tot vaststelling van de methodologie voor de raming van de gewestelijke ontvangsten uit de personenbelasting in uitvoering van artikel 54/1, paragraaf 3, tweede lid, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten. Dit belangrijke ontwerp van KB bevat een kader voor de ramingen en derhalve ook voor de doorstortingen van de voorschotten op de ontvangsten uit de personenbelasting. Het ontwerp beschrijft het definitieve systeem van ramen vanaf het begrotingsjaar 2018, en de afwijkende regeling voor de begrotingsjaren 2015, 2016 en 2017. Dat is dus belangrijk voor onze begroting 2016.

Het Overlegcomité nam akte van het ontwerp van KB van federaal minister van Financiën Van Overtveldt, maar tegelijkertijd was er de vraag naar verdere details over de wijze van ramen.

We hebben sinds begin deze week kunnen meemaken dat dit geen zinloze discussie is. U hebt waarschijnlijk ook al kennis genomen van het verslag of minstens een deel van het verslag van het monitoringcomité van de federale ambtenarengroep, waarin staat dat de federale overheid zich nog maar eens heeft vergist, en dat er 500 miljoen euro meer overdracht moet gebeuren naar de deelgebieden. Dat is toch geen onbelangrijk bedrag. Vlaanderen kreeg vorig jaar al eens het verhaaltje van de 400 miljoen euro, nu is er 500 miljoen euro voor de deelgebieden. Het lijkt erop dat er bij de federale overheid een traditie groeit om verkeerd in te schatten. Misschien doen ze dat om hun eigen cijfers wat beter voor te stellen, dat weet ik niet. Maar dat heeft natuurlijk wel een effect op de voorschotten die worden doorgestort naar Vlaanderen.

Minister, zijn er al meer details omtrent de berekeningswijze van de ramingen die de federale overheid gebruikt en zal gebruiken? Wordt de 500 miljoen euro overdracht, en het deel personenbelasting daarin, bevestigd? Zijn er, tezamen met de detailberekening, nieuwe ramingen overgemaakt? Zijn deze conform de cijfers van de initiële begroting 2016 en conform de huidige meerjarenraming van de Vlaamse Regering? Op basis van het verslag van het federale monitoring-comité denk ik het antwoord daarop al te kennen, de cijfers zijn veranderd.

De finalisering van de ramingen van de voorschotten van de gewestelijke personenbelasting, belangrijk voor uw begroting, wordt voorafgegaan door een overleg met de gewestelijke administraties. Hoe ziet u dit overleg en wat gaat u doen indien – en dit is hypothetisch – de federale en gewestelijke administraties tot verschillende ramingen besluiten? Deze hypothese is echter niet zo hypothetisch want we hadden nu al in onze begroting een verschil van 125 miljoen euro ingeschreven tussen de opbrengsten van de Vlaamse begroting en die van de federale begroting.

Is er ter zake in een procedure voorzien indien er een verschil is in ramingen, of gaan we, zoals nu, gewoon verschillende bedragen inschrijven in de respectieve begrotingen?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Op het Overlegcomité van 24 februari 2016 werd inderdaad akte genomen van het ontwerp van besluit over de methodologie voor de raming van de gewestelijke ontvangsten uit de personenbelasting. Op vraag van de gewesten is in artikel 4 van dit besluit opgenomen dat de FOD Financiën over de ramingen een overleg zal organiseren met de gewestelijke administraties.

In uitvoering hiervan, en in navolging van het akkoord binnen de interministeriële conferentie Financiën en Begroting van 17 februari 2016 met betrekking tot de procedure en de kalender aangaande de berekening van de belasting Staat en de communicatie met de deelgebieden omtrent de transfers bedoeld in de Bijzondere Financieringswet, vond op vrijdag 4 maart 2016 een overleg plaats op administratief vlak. Dit overleg had voornamelijk tot doel om de gewesten toe te laten om eventuele opmerkingen te formuleren en vragen ter verduidelijking te stellen. De mate waarin hiermee rekening gehouden wordt in de aangepaste raming van de federale overheid wordt bepaald door de federale overheid zelf.

Conform de tijdens het Overlegcomité van 24 februari 2016 opgestelde timing heeft de minister van Financiën aan de gewestministers van Begroting en Financiën op vrijdag 4 maart 2016 een nota overgemaakt met betrekking tot de raming van de ontvangsten van de gewestelijke personenbelasting. Die vermeldt de volgende werkwijze. Er wordt uitgegaan van de gegevens verkregen via het SIRE-model inkomsten 2013, wetgeving 2015. De methode werd op dit vlak verfijnd in vergelijking met de raming voor de initiële begroting 2016. We vertrekken voor de belastbare inkomsten van een recenter jaar aangezien de nieuwe versie van het SIRE-model beschikbaar is.

Bovendien werden de maatregelen voor de jaren 2014 en 2015 rechtstreeks geïntegreerd in de simulatie. Dat voorkomt dat de ramingen van de globale impact voor België per gewest moeten worden verdeeld. De verdeling gebeurt rechtstreeks tijdens de simulatie. We merken op dat, om een betere representativiteit te verkrijgen, in de versie 2013 van het model een hogere selectiegraad werd gehanteerd voor Brussel dan voor de twee andere gewesten. Voor Brussel was dat 1 op 50, voor de andere gewesten was dat 1 op 200.

Verdere details inzake werkwijze en verkregen resultaten van deze nieuwe oefening maken deel uit van verdere bespreking in een federale interkabinettenwerkgroep

(IKW) en zullen binnen de schoot van de Vlaamse Regering worden besproken. Conform de voorziene kalender die werd besproken tijdens de interministeriële conferentie van 17 februari 2016 zal deze IKW nu donderdag plaatsvinden. Tegelijk met de bespreking van de effecten inzake raming van de bruto opcentiemen en fiscale uitgaven zullen dan ook de effecten van de andere parameterwijzigingen op de betoelaging door de overheid worden geanalyseerd. Sowieso zullen deze nieuwe ramingen ook gebruikt worden als input voor de begrotingsaanpassing 2016, die in april zal worden neergelegd in het parlement. Naast deze ramingen moeten dan ook andere elementen zoals bijstelling, indexering, herraming, gewestbelasting en andere elementen mee in kaart worden gebracht.

Het is van belang te duiden dat we binnen de Financieringswet momenteel in een bijzonder volatiele omgeving zitten, waarbij nog steeds met ramingen wordt gewerkt die zijn gebaseerd op het SIRE-model. Pas naar aanleiding van het definitieve resultaat van het inkohieren van het aanslagjaar 2015 zal er een zekere stabilisatie van de cijfers kunnen worden verwacht. Dit is ten vroegste te verwachten bij de begrotingsaanpassing 2017. De definitieve afrekening van deze transitiefase kan nadien pas worden vastgesteld. Alle huidige berekeningen blijven in elk geval, zelfs in het licht van verfijning van methodes, nog altijd ramingen.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp.a): Dank u wel, minister. Ramingen van begrotingen blijven ramingen.

Minister Annemie Turtelboom: Maar hier is het nog een raming omwille van de Financieringswet. Het is niet zozeer een raming omdat je probeert te bedenken wat een bepaalde maatregel is. Hier wordt gewoon nog altijd aan de verfijning van de zesde staatshervorming, het SIRE-model, gewerkt. We zullen pas bij de begrotingsaanpassing 2017 een model hebben dat op echte kohiering kan werken en waarbij we echt juiste cijfers uit het model kunnen hebben, die het jaar erna niet meer kunnen worden aangepast. Dit ter verduidelijking.

Jan Bertels (sp.a): Dat begrijp ik goed. Vandaar ook de afrekening in 2018 en dergelijke. We hebben een beetje te veel gekregen in de huidige stand van zaken en tot en met 2017.

Ramingen blijven ramingen, dat betwist ik niet. Dat het SIRE-model zo goed mogelijk wordt uitgewerkt, betwist ik ook niet. Maar dit moet me toch van het hart: 500 miljoen euro ernaast zitten op een omvang van 12 miljard euro met betrekking tot de gewestelijke aanvullende belasting op de personenbelasting, is niet niks.

Ik wil u vragen – ik praat nu niet over 2018 – om toch even te kijken naar hoe de belasting Staat berekend is. Volgens het laatste monitoringcomité wordt de belasting Staat verhoogd. Men moet toch even kijken waar die verhoging vandaan komt omdat de federale belastinginkomsten dalen maar de belasting Staat voor de deelgebieden verhoogt. We mogen niet dezelfde situatie als vorig jaar krijgen bij de begrotingscontrole waarbij blijkt dat het simulatiemodel waar de federale overheid tijdens de overgangperiode een beroep op moet doen, niet representatief is en niet is zoals het was bij de begrotingscontrole. Men moet daar op zijn minst toch even naar kijken zodat we niet komen met cijfers die krakkemikkig aan elkaar hangen.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Collega's, we kunnen er natuurlijk begrip voor opbrengen dat er gedurende een aantal jaren een overgangssituatie is. Dat is de hele transformatie die de staatshervorming teweeg heeft gebracht. Maar dat

kan natuurlijk niet blijven duren. Ik heb daarjuist in uw antwoord gemist of er al meer nieuws is van de nota die u zou ontvangen van federaal minister Van Overtveldt over deze problematiek.

Mijn punt is dat de Vlaamse overheid voor haar inkomsten voor een groot stuk afhankelijk is van deze opcentiemen. Op een bepaald moment moet er wel een beetje stabiliteit komen in de berekening van deze cijfers, anders wordt het onmogelijk voor ons om tijdig een degelijk budget op te stellen. De vragen van de oppositie en de meerderheid over de ramingen, herramingen en inschattingen zijn talrijk. We moeten werken met een soort van jojo in de cijfers en dat is niet bevorderlijk voor het op orde krijgen van een begroting. Minister, daarom wil ik er toch op aandringen om met uw federale collega minister Van Overtveldt te kijken hoe u zo snel mogelijk kunt komen tot een stabilisering van dat berekeningsmodel.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Ik wil me toch nog even moeien. Ofwel zit ik er totaal naast en begrijp ik er niets meer van, maar hier zitten allemaal partijen die de zesde staatshervorming mee hebben goedgekeurd en die er nu voor pleiten om in overleg te treden met de federale minister van Financiën. Op zich is er tot daar geen probleem. Maar initieel was er in die zesde staatshervorming, in die nieuwe Financieringswet meegenomen dat men een herrekening zou doen, een punt waarop men alles eens zou bekijken in 2018. Dat is initieel opgenomen. Dat was van in het begin de bedoeling. Nu hoor ik iedereen ervoor pleiten om dat toch vroeger te doen. Ik begrijp het niet. Het zit zeer duidelijk in die meerjarenramingen, het zit in dat pad. De minister heeft dat ook geantwoord. In 2018 komt die afrekening.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Collega Diependaele, het is natuurlijk niet omdat het er een soort ijkpunt komt waarop we bekijken hoe het loopt, dat we ondertussen niets moeten doen en zeggen: we zien wel, het ene jaar is er 500 miljoen euro meer, het andere is er 500 miljoen minder. De bedoeling is dat wij onze meerjarenplanning naar 2018 en verder wel op het goede traject kunnen houden. Als daar grote deviaties op zitten, wordt het wel bijzonder moeilijk om te bekijken of we moeten besparen of meer kunnen uitgeven, los van het feit dat er in 2108 een ijkpunt komt. Mijn opmerking is om onderweg naar dat ijkpunt al eens controle uit te voeren, om dan niet ineens uit de lucht te vallen en er links of rechts een miljard euro naast te zitten.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp.a): Mijnheer Diependaele, het ijkpunt van 2018 zal er blijven. Er is net opgenomen in het ontwerp-KB dat er in 2018 een afrekening gebeurt voor de jaren 2015, 2016 en 2017. Dat zal dus gebeuren en dat wordt door niemand betwist. Wat ik wel vraag aan u, minister, is om op zijn minst even te kijken naar de berekening van de voorschotten op basis van het afwijkend systeem, met de huidige middelen die we hebben, los van de autonomiefactor en dergelijke want dat wordt in 2018 gedaan, en naar de belasting Staat. Het kan toch niet zijn dat we weer een jojo gaan krijgen waarbij de federale overheid bewust of onbewust geld inhoudt waardoor de Vlaamse Regering zich geroepen voelt om – ik ga het heel politiek zeggen – facturen door te schuiven naar de gezinnen om in de buurt te komen. *(Opmerkingen van Willem-Frederik Schiltz)*

Mijnheer Schiltz, u hebt hetzelfde gezegd: we moeten een beleid kunnen voeren op basis van de juiste cijfers. Laat ons op zijn minst daarnaar kijken en naar het simulatiemodel en naar de parameters. Betekent dat dat het systeem in vraag

wordt gesteld? Neen, het systeem ligt vast in de staatshervorming en in het ontwerp-KB waarvan akte is genomen. Maar laten we op zijn minst zorgen dat de huidige berekeningen zo goed mogelijk gebeuren. Daar is niets mis mee.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Al die bezorgdheden begrijp ik wel, maar al wat jullie vragen, gebeurt al. Om u daar een voorbeeld van te geven: vanmiddag komt het federale monitoringrapport uit. Daaruit blijkt dat men miljarden mist, onder meer door het gebruiken van andere parameters wat betreft de inflatie. Dat betekent dat men uiteindelijk meer zal moeten doorstorten aan de gewesten. Wel, Vlaanderen heeft bij het opstellen van de vorige begroting, die van 2016, al de juistere parameters opgenomen. Bij ons was dat al verrekend. De minister had het al meegenomen. Dus alles wat jullie vragen, gebeurt op dit moment al. Het is een paniekzaaijerij die helemaal niet nodig is.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Ik geef een aantal verduidelijkingen. Ik heb het monitoringrapport er nu bijgenomen. De 500 miljoen euro waar collega Bertels naar verwijst, is voor gewesten en gemeenschappen, maar het zijn zowel gewestelijke belastingen als gewestelijke aanvullende belastingen op de personenbelasting. De 400 miljoen euro waarnaar verwezen wordt, is in het federale monitoringrapport 242 miljoen euro voor heel België. De federale overheid heeft hard gewerkt om het SIRE-model te verfijnen. Vandaag zijn we er nog niet, omdat we nog niet de juiste cijfers hebben. Zoals collega Diependaele zegt, komt er pas in 2018 een definitieve afrekening omdat je pas dan alles kunt berekenen.

Rond dit dossier is er de voorbije maanden hard gewerkt. De federale IKW zijn er net om te voorkomen dat er nog onduidelijkheden zouden zijn of om ze zoveel mogelijk op voorhand weg te werken. Nogmaals, de federale overheid heeft daar hard aan gewerkt en dat apprecieer ik enorm. We zijn er ons wel van bewust dat het nog beter kan tegen 2018.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp.a): De afrekening in 2018 heeft hier niemand in vraag gesteld, dat is evident. Mijn enige vraag is: als Vlaamse overheid moeten we zo goed mogelijk proberen te ramen. Mijnheer Diependaele, dan mogen we toch eens kijken naar de cijfers die de federale overheid ons overmaakt, want de geschiedenis leert ons dat die cijfers niet altijd kloppen. Ze kunnen ook niet 100 procent juist zijn, maar ze moeten zo goed mogelijk geraamd worden op basis van parameters die ook zo goed mogelijk moeten zijn, bijvoorbeeld de belasting Staat of de simulatie voor de verschillende deelgebieden.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Over de staatshervorming wil ik nog het volgende zeggen dat voor de begroting van belang is. De zesde staatshervorming is groter dan die van 1989, met een financieringswet die een totaal ander financieringsmodel vastlegt, en dat in een bijzonder volatiel economisch klimaat. Op het ene moment hebben we een economische groei van 1,7 procent, die dan weer wordt bijgesteld naar 1,2 procent en dan gaat het weer wat omhoog. Het heeft ook lang geduurd vooraleer de staatshervorming van 1989 volledig geabsorbeerd was, zowel op het federale niveau als op het Vlaamse niveau, zonder financieringswet en in een heel stabiel politiek klimaat. Met de huidige volatiliteit zullen we moeten leren omgaan. In onze Vlaamse begroting hebben we meer openendrekningen, we hebben meer fiscale autonomie. Onze begroting heeft een andere typologie dan tien jaar geleden.

Het zal twee tot drie jaar duren vooraleer de zesde staatshervorming zich overal heeft 'gezet'.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Ook het effect van de hervormingen die we doorvoeren, moet worden nagekeken, ik denk bijvoorbeeld aan de woonbonus die twee keer is aangepast, of aan de schenkingsrechten.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp.a): De heer Diependaele haalt het juiste argument aan. Alle opbrengsten van de personenbelasting kun je op basis van een aantal parameters berekenen, volatiele economie of niet. Daarna komt er een volgende fase van de belastingverminderingen en/of -vermeerderingen die toegepast worden. Daar moeten we wel even naar kijken en niet zomaar het cijfer slikken van de FOD Financiën.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.